KÖNYVJELZŐ

AZ ÚJ SZÓ MELLÉKLETE

2002. június 27., csütörtök

1. évfolyam, 2. szám

Az olvasók által kinyitott könyv

Hát, kinyitottuk – a nyitott könyvet. A Könyvjelző első számában Nyitott könyv címmel indított rovatunk sokak tetszését elnyerte, ám csaknem ugyanennyien kifogásolták, hogy a kép túlontúl kicsi, éppen csak szemügyre vehető, de nem komolyan. Szóval, hogy van is, meg nincs is. Ugyanebben a májusi Könyvjelzőben azonban előre jeleztük, hogy ennek a júniusinak az olvasók már nemcsak társtulajdonosai, hanem társszerkesztői is lesznek. Hát ezért a többes szám, így, mi együtt hoztuk tető alá ezt a mostani mellékletet, s ezért nyitottuk ki benne, a magunk örömére a könyvet. Mondanom sem kell, mert aki kezében tartja és kinyitja a Könyvjelzőt, láthatja, sok másban is megfogadtuk a tanácsokat, javaslatokat. Nem igyekeztünk megvalósítani a jobbító szándékú indítványokat és ötleteket, hanem megvalósítottuk. Amit nem, nem. De továbbra is érvényes, amit elterveztünk, nevezetesen, hogy ami nem volt benne a múltkori számban (és ebbe se fért), benne lesz a következőben. Amíg lesz melléklet, amíg lesz könyv, és lesznek olvasók. Bízzunk a legjobbakban! Magunkban – mondhatnám nagyképűen, de ez cseppet sem elbizakodottság, hiszen mimagunk együtt, tehát mi, olvasók vagyunk az olvasás birtokosai, mi vagyunk a legkeményebb, legjobb mag, birtokosan, személyesen, akárhogy ragozzuk is. És ez is jó jel.

A szerkesztő

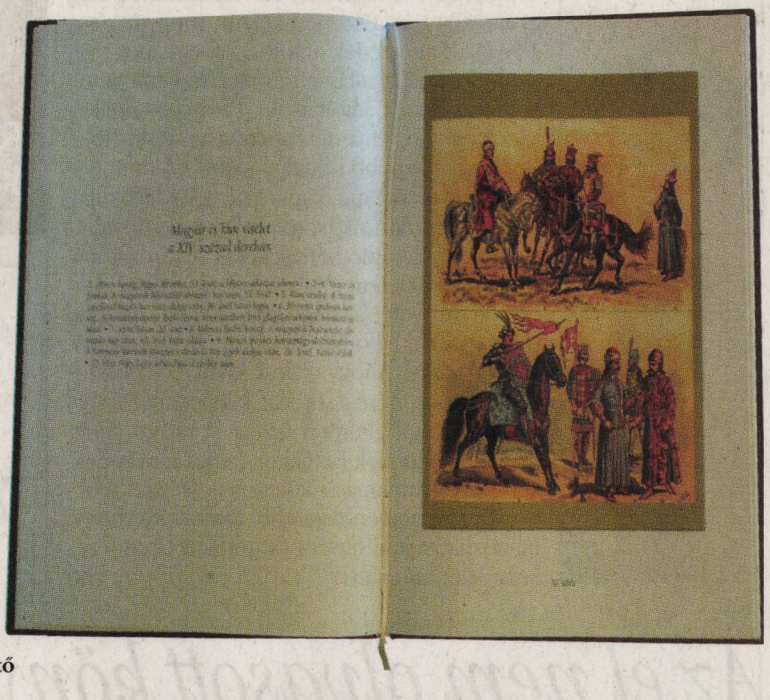

Könyvek, esők, ések.

Szombati nap, Pest, Vörösmarty tér. Esik, abbahagyja, kisüt a nap, fúj a szél, eláll. Állunk, megyünk, megint állunk, elvagyunk. Nincs új a nap alatt: sok sor, a sarkon újságos. És már nincs, válaszolja. Több kérdés nincs. Van élet, és irodalom, meg más is. Ki az, aki szónokol?, kérdem Boross Ambrusnét. Fogalmam sincs. Könyvek, könyvek, prospektusok, röpcédulák, könyvek. Minden kirakva, minden látható, minden megfogható. Ezerkilencszáz forint, és kétezer-kilencszáz forint, és háromezer-kilencszázkilencven forint. Állunk a sorban, és esik, kisüt a nap, fúj a szél, vihar a pénztárcában, kiállunk a sorból, a buksza még megvan. Másik sarok, más sorok, felvidéki kiadók. Nemes Mihály Magyar viseletek története című gyönyörű könyvét nyitogatják. Fúj a szél, és fújja a kitett Könyvjelzőt, nem a Kepes Andrásét, a mienket. Leülünk, jön Vámos, jön Kepes, leülnek. Felállunk, jön Cselényi, szalad tovább, jön Grendel, szalad tovább. Ozsvald Zsuzsika szalad a Könyvjelzők után. Állunk, megyünk, érdeklődünk. Keressük Tóth Lászlót, megtaláljuk Varga Imrét. És Duba Gyula megtalál bennünket. Ő Bettest keresi. Mennénk, és nem tudunk, ezerek állanak előttünk, hosszan kígyózó sorban. Ki az, aki dedikál?, kérdi Boross Ambrusné. Fogalmam sincs. Több kérdés nincs, pénz sincs több, a kevesebb is több lenne. Odamegyünk, megnézzük a költőt, a könyvét is, megjegyzem a nevét, a következő sarkig elfelejtem. Ingyen lehet verset olvasni!, szónokolja egy másik költő. Nincs új a nap alatt. És már nap sincs. Van azonban Márai, lehet olvasni megint.

Boross Ambrus

Egy sikeres indítás története

Az AB-ART 1994-ben indította útjára a kötettel még nem rendelkező fiatalok műveit egybefoglaló sorozatát. A nyolc évvel ezelőtti elgondolás mára már tizenegy kiadott könyvben vált valóra, s kétség nem férhet hozzá: a *Start könyvek* sorozat mind népszerűbb. Mi sem bizonyítja ez jobban, mint hogy némely darabja a sorozatnak reménytelenül elfogyott, s a lelkes gyűjtő vagy a mindenre kíváncsi olvasó ezeket legfeljebb már csak kéz alól szerezheti be. A szerzők csaknem minden esetben költők, máig tevékeny alakítói a kortárs magyar irodalomnak; az eddig megjelent tizenegy kötet csaknem mindegyike verseskönyv, egy, a sorrendben harmadik pedig gyűjtemény: az 1997-ben kiadott *Angyalzsugor* a Pegazus-nemzedék antológiája, egy meg, Németh Zoltáné az alcíme szerint „Irodalmi tanulmányok, esszék, látomások". Ez az egy mellesleg olyannyira elnyerte a szakma tetszését, hogy 1999-ben a legjobb irodalmi alkotásnak minősítették, s szerzője megkapta érte a Madách-díjat. S ha már itt tartunk, soroljuk fel a borítóval itt most nem szereplő könyveket is. A sorozat második kötete Bolemant László *Üvegszálak* c. verseskönyve volt, a negyedik Zalaba Zsuzsáé (*Érintések*), a hatodik Öllős Edité (*Négydimenziós pókháló*). Ahogy alakul, kivitelezésében is nagyokat lép előre a sorozat, kilencedik darabja az eddigiektől eltérően fekete borítóval jelent meg, a tizedik kék betűkkel, színes fényképekkel. Szeles Annamária kötete teljességgel rendbontó: méreteiben nagyobb, formatervezése is utánozhatatlanul egyedi (a grafikai elrendezés Séra Bálint munkája) **(cs)**

Szeles Annamária
Anima
Start könyvek 11. kötet
AB-ART

Szeles Annamária első kötetében 30 versből álló, életrajzi ihletettségű ciklust ad közre. Kritikusai a XX. századi magyar irodalom Oravecz- és Kukorelly-poézisével fémjelezhető vonulatához kapcsolják költészetét. Séra Bálint illusztrációival.
Fűzve, 64 old., 13x19 cm
bolti ár: 120 Sk
kedvezménnyel: 109 Sk

KITEKINTŐ

A hirtenbergi kézirat

Megszokhattuk, hogy ha Tóth László valaminek nekigyürkőzik, abból lesz is valami. Most éppen Peéry Rezső „hirtenbergi kézirat" néven emlegetett – sokáig csak emlegetett és meglétében is csak vélelmezett –, 1948 és 1953 között írt feljegyzéseit adta ki (Ister, 2001). S az eddig általa gondozott és közreadott anyagokhoz hasonlóan ehhez is alapos, kimerítő, minden tekintetben részletes tanulmányt írt. Ebben részint a Peéry-kézirat sorsát és rekonstruálásának körülményeit adja közre, részint az akkor éppen ausztriai emigrációban élő esszéíró terjedelmében is legnagyobb művének súlyát adja meg. Így teljesedik ki fokozatosan a pozsonyi születésű írónak, a két háború közti időszak tekintélyes publicistájának életműve. A *Szemben az emlékekkel* sodró erejű szatíra, látlelet a kelet-európai totalitárius diktatúrák embertelket nyomorító, gerincet roppantó működéséről. „Tudatos orwelliád az 1950-es évekről, a magyar 1984, jelképhasználatában is Orwellhez tudatosan igazodó, kérlelhetetlenül pontos látlelet a 20. század derekának kelet-európai totalitárius diktatúráinak működéséről" – írja róla Tóth László. **(cs)**

Az el nem olvasott könyv

Szeretem a könyveket. Mindenfélét: az új, ropogós papírra nyomtatottakat, a krémszínű tudományos és áltudományos könyveket, a tépett fedelűeket, a macskaalom szagúakat, a molyettéket, az egérrágtákat, a padláson rejtőzködőeket, a mesekönyveket, a krimiket, és néha az unalmas könyveket. Egyszóval mindenféle könyvet, de legjobban mégis az el nem olvasott könyveket szeretem. Mert az el nem olvasott könyv a szellem szabadsága. A lehetőség, hogy egyszer majd felnyitom. A képzelet mákonya, a vágy titokzatos tárgya. Még nem tudom, mivel találom magam szembe, ha kinyitom. Az el nem olvasott könyv kelleti magát, izeg-mozog a polcon, tekintetet és gondolatot delejez. Bizalmat követel. De hogy bízzak meg az ismeretlenben? Egy könyv felütése halálmegvető bátorságot kívánó feladat. Lapjai közül rejtélyes mondatok, zord fúga, vad pasodoble, andalító szonáta dallamai nyújtóznak, hogy magukhoz ragadják az olvasót, bűvös hatalmukkal elhomályosítsák értelmét, leláncolják a szívét. Vagy éppen fordítva: a mondatfoszlányok és szótöredékek ellenállnak, szemünk előtt hullanak szét a felismerni vélt témák, semmivé foszlanak a motívumok.

A könyv kaland. Felkavar és elandalít, rémületbe ejt, felzaklat, kíváncsivá tesz, olykor az őrületbe kerget – szóval, játszik velünk. Van azonban a könyveknek olyan fajtája is, amely gyógyír a megkínzott lélekre, amely elcsitítja a háborgó szellemet. A lexikonok, ismeretterjesztő és szakácskönyvek mondatai úgy hullanak az olvasás csendjébe, mint az éjszaka eleredő, langyos tavaszi eső. Nincs bennük kihívás, veszély, kaland. Ők az elalvás előtt olvasandó könyvek. Egymásra gördülő monoton szavaik úgy hömpölyögnek a hálószobában, mint az örökkévalóság szimfóniájának nyitó akkordjai.

Én már megtaláltam a tökéletes könyvet. Lassan másfél éve olvas fel belőle a férjem estéről estére egy-egy sort, néha egy teljes bekezdést. Ha egyszer meghalok, ezt a könyvet temessék mellém – mondatai áradó nyugalmán ne törhessen át a feltámadást jelző harsona hangja sem.

Bárczi Zsófia

Bödők Zsigmond asztrofizikus, a felfedező

Munkáról, sikerről és tervekről a Magyar Talentum sorozat szerzőjével

A nagy nyilvánosság számára mennyire ismeretlen terület az, amelyet kutatsz?

– Meg kell vallanom, egy szerző számára, aki a magyar tudományban kezd el búvárkodni, a feladat önmagában is hálás, s emellé a felfedezés örömét még külön jutalmul kapja. Ez abból a sajátos körülményből adódik, hogy a 20. század során több hullámban és igen nagy számban hagyták el Magyarországot a tudomány képviselői is. Világraszóló eredményeiket már az újonnan választott hazájukban érték el, de ezekről odahaza a szocialista propaganda alig, vagy egyáltalán nem tett említést. Nem készítettek velük interjúkat, nem ismertették munkásságukat, nem íródtak könyvek életútjukról, így nem hogy elfelejtődtek volna, be sem kerültek a köztudatba. Másrészt számosan a csúcstechnológiák iparában (repülés, űrkutatás, atomenergia, számítástechnika, távközlés stb.) tevékenykedtek, ahol az elért eredményeket – lévén katonai titoknak számítottak – nem verték nagy dobra. Napjainkban kezd fellebbenni a fátyol egy-egy jelentősebb műszaki fejlesztés, felfedezés kapcsán, így derül ki, hogy abban hazánkfiai is tevékenyen kivették részüket. Azt gondolom, hogy a közeljövőben még számos meglepetést tartogatnak számunkra a műszaki tudományok.

Ilyen tekintetben a Magyar feltalálók... sorozat egy-egy kötete korántsem tekinthető lezárt, befejezett tablónak. Ahogy az a fentiekből is kitűnik, az adatok, információk jelentős része inkább a külföldi akadémiák, levéltárak, kutatóintézetek gyűjteményeiben lelhetők fel. Az adatszolgáltatásban szerencsére mind a hazai, mind a külföldi intézmények részéről önzetlen segítőkészség tapasztalható.

„A közeljövőben még számos meglepetést tartogatnak számunkra a műszaki tudományok"

A mellékletünk alapján történő vásárlásról elmondható, hogy a leggyakrabban rendelt könyv éppen sorozatod legújabb darabja. Egyébként, másutt is ekkora a sikere a könyvnek?

– Nem kis örömömre a magyarországi szaksajtó és ismeretterjesztő lapok rendszeresen ismertetik a sorra megjelenő köteteket, és ajánlják az olvasók figyelmébe. A könyvterjesztők és az egyes szaklapok szerkesztőségeinek visszajelzései szerint Magyarországon élénk érdeklődés tapasztalható a sorozat iránt, amit legjobban az eladott példányszám igazol. Tudomásom szerint ott a Nobel-díjas magyarok kötetből már közel húszezer darab elfogyott. Külön öröm számomra, hogy az érdeklődés a tanulóifjúság körében is számottevő. Tulajdonképpen én leginkább nekik szánom ezt a sorozatot. Hiszen minden egyes magyar névhez kapcsolható tudományos siker az egészséges nemzeti öntudat legjobb ébren tartója. A könyvekben szereplő tudományos eredmény pedig megannyi sikertörténet. Minimum az a kötelességünk, hogy ezt az örökséget feltárjuk és átadjuk a jövő generációjának.

Most éppen min dolgozol?

– Jelenleg a Magyar feltalálók soron következő kötetével foglalatoskodom, amelyben a hajózással, vasúttal és automobilokkal kapcsolatos magyar találmányok és kiötlőik lesznek egybegyűjtve. Várakozásom szerint ez a könyv karácsonykor már kapható lesz. **(cs)**

Bödők Zsigmond
Nobel-díjas magyarok

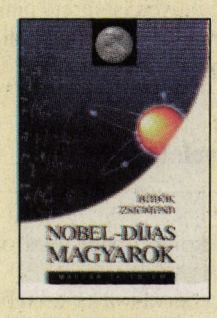

Fűzve, 144 old., 15x21cm
bolti ár: 129 Sk
kedvezménnyel: 99 Sk

Bödők Zsigmond
Világjáró magyarok

Fűzve, 138 old., 15x21 cm
bolti ár: 129 Sk
kedvezménnyel: 99 Sk

Bödők Zsigmond
Magyar feltalálók I.

Fűzve, 104 old., 15x21 cm
bolti ár: 129 Sk
kedvezménnyel: 99 Sk

Magyar feltalálók
a repülés történetében

Fűzve, 104 old., 15x21 cm
bolti ár: 129 Sk
kedvezménnyel: 99 Sk

Duba Gyula
Halódó parasztvilág
Madách-Posonium

A regény főhőse hazaérkezve szülőfalujába felidézi a régi emlékeket, ugyanakkor szembesül a valósággal, a falu mai életével. Rájön, hogy az egykori parasztvilág halódását legmélyebben ő maga éli meg.
Kötve, 243 old., 13x20 cm
bolti ár: 165 Sk **kedvezménnyel:** 155 Sk

Benyovszky K. – Keserű J. (szerk.)
Kor/Szak/Határok
Kalligram

A címmé emelt fogalmak olyan nyelvi játékteret nyitnak meg a Sambucus Társaság tagjai számára, amelyben mindenki a maga szakterületének, érdeklődésének megfelelő témakörben bizonyíthatott.
Fűzve 216 old. 11x18 cm
bolti ár: 160 Sk **kedvezménnyel: 149 Sk**

Nemes Mihály
Magyar viseletek története
Méry Ratio

Az 1896-os millennium jegyében alkotta meg művét a festő és illusztrátor. A könyv áttekintést ad arról, hogy az egyes évszázadokban milyen viseletekbe öltöztek eleink.
Kötve, 96 old., 21x29 cm
bolti ár: 590 Sk **kedvezménnyel: 539 Sk**

Jókai Mária
András-naptól farsangig
Nyitra vidékén
AB-ART

Jókai Mária kötete a téli időszak ünnepeit, szokásait, babonáit veszi sorra. Fotódokumentumokkal.
Fűzve, 124 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 150 Sk
kedvezménnyel: 139 Sk

Peter Zajac
Másnapos ország
Kalligram

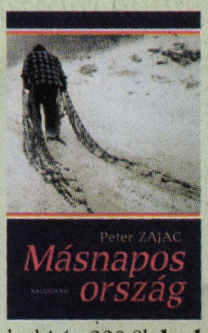

Válogatás a szerző tanulmányaiból. Valamennyi a közös közép-európai gondokról szól, hol az irodalomtudós, hol a közéleti ember, hol a gondolkodó szemszögéből.
Fűzve, 304 old., 12x20 cm
bolti ár: 220 Sk **kedvezménnyel: 199 Sk**

Erasmus – Agrippa
Kétarcú orvostudomány
Kalligram

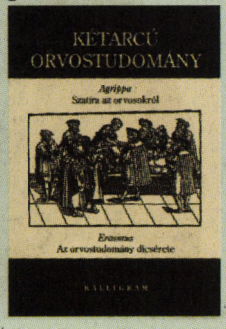

A kölni mágus és filozófus ezúttal a vádat, a humanizmus szellemi atyja pedig a védelmet vállalja e perben. Agrippa kíméletlenül gúnyolja, míg Erasmus egekig magasztalja az orvostudományt.
Fűzve, 96 old., 16x24 cm
bolti ár: 150 Sk **kedvezménnyel: 139 Sk**

Szlovákiai magyar szervezetek adattára
Lilium Aurum

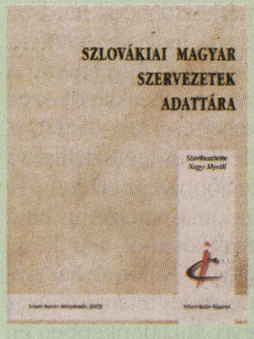

A kötet több mint 650 szlovákiai magyar szervezet adatait tartalmazza, kiegészítve az adományozó intézmények programjaival és adataival.
Fűzve, 442 old., 21x26 cm
bolti ár: 490 Sk **kedvezménnyel: 470 Sk**

Petr Pithart
Nyolcvankilenc után – Kik vagyunk?
Utószó: Göncz Árpád
Kalligram

A könyv Pithart 90-es években keletkezett írásait tartalmazza a cseh nemzeti identitás kérdéseiről, különös tekintettel a cseh–szlovák föderáció szétesésére.
Fűzve, 304 old., 13x20 cm
bolti ár: 220 Sk
kedvezménnyel: 199 Sk

A teória mutáns mesefája

„A szöveg: erotikus munkapad" – talán ez az idézet fejezi ki a legtömörebben Németh Zoltán ars criticáját, annak az elméleti igénynyel is kifejtett, a gyakorlatban azonban csak bizonyos típusú (témájú) szövegek esetében alkalmazott olvasásmódnak a lényegét, mely a befogadásra mint az érzéki gyönyör egy formájára tekint, ahol is állandó az oszcilláció az olvasó teste, neme, identitása és a szöveg korpusza között. A szerző korábbi írásait ismerő olvasó számos áthallásra, „önkölcsönzésre" lesz figyelmes a kötet történeteit olvasva. Némileg meglepő lehet viszont az a műfaji kontextus, amiben újrafogalmazódnak. Ismert meséket olvashatunk (újra), melyeket a teória pusztító és falánk vírusa támadott meg, mutációk sorát eredményezve. A bomlás és a bőség esztétikája működik ezekben a szövegekben: visszataszítóak, mégsem tudunk ellenállni groteszk „szépségüknek", a bizarr összefüggésekbe ágyazott idézetek és allúziók túlcsorduló bősége szó-

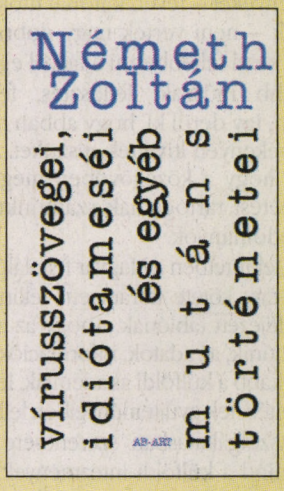

Németh Zoltán
vírusszövegei, idiótameséi és egyéb mutáns történetei
AB-ART
Az irodalomelmélet egymással versengő irányzatainak paródiájaként is felfogható szövegek izgalmas szellemi kalandokba vezetik az olvasót, aki az alapul szolgáló művek ismerete nélkül is kitűnően szórakozhat élvonalbeli alkotónk legújabb leleményein.
Kötve, 112 old., 13x19,5 cm
bolti ár: 150 Sk
kedvezménnyel: 139 Sk

rakoztat, ugyanakkor próbára teszi olvasói teherbírásunkat is.

A Hófehérke cyberváltozata esetében az ismert meseszüzsé egy népszerű fogalmak és toposzok sebes iramú halmozásával felpörgetett cyberpoétika terében szenved el olyan torzulásokat, amelyek egyrészt a

Grimm-klasszikus szubverzív átiratát, paródiáját eredményezik, más szempontból viszont az informatikai metanyelv stílusregiszterében újraíródó történet elébe megy a jelenkori, a számítógépes játékok virtuális világa és szótára által erősen meghatározott (lehetséges) olvasók elvárásainak is. Hasonló eljárást követ a Piroska „posztmodern" újraírása, ahol a mesebeli erdő filozófiai, szociológiai, művészet- és irodalomelméleti fogalmakat, tételeket, idézeteket terem, szinte burjánzó gazdagságban. Számomra kissé túlságosan is zsúfolt ez a teoretikus stílustartomány. Meglehet azonban, hogy a posztmodern kultúra- és szövegértelmezés emblematikus, ezért a könnyen üres manírrá kopó fogalmaiban való tobzódás épp a csömör, az émelyítő elteltség tapasztalatára reflektál, illetve ennek érzetét kívánja előhívni. Hasonló poétikát követ *A Nagy Elméleti Pokémonháború* című mese is. *A Perverz Béka* című történetben a népmesékből ismert alapszituáció (a kívánságot teljesítő béka és a segítségre szoruló hős párbeszéde) csupán egy perverz olvasáselmélet kifejtésének az apropójaként idéződik fel. A világ legundorítóbb varangya a szöveg mint test és az olvasás mint szexuális aktus előfeltevésén alapuló, provokatívan perverz poétika traktátusszerű összefoglalását mondja fel a kissé megszeppent, de azért feszülten figyelő („király")lánynak, aki az olvasás megszállottja, és zsenge kora ellenére már perverz versek költőjeként hívta fel magára a figyelmet. Imponáló, hogy a Németh-béka milyen konok következetességgel, szellemesen, olykor költői-figuratív leleményességét is megvillantva gondolja végig és fejti ki a textus–szexus analógiát, az olvasási szabályok dionüszoszi elragadtatású elkántálása azonban helyenként – főként az önismétlések miatt – kissé monotonná válik. Más kérdés, hogy mennyire vehetjük „komolyan" ezt az elméletet, azaz eredményesen alkalmazható-e a művek értelmezésénél, s ha igen, mekkora a hatósugara: vajon tényleg minden szöveg erotikus munkapad-e?

Nem minden történet íródott azonban az előbbiekhez hasonló cyber-szex poétika elvei alapján. A *Mutansok etc.* egy elégikusan hangolt apokaliptikus példázat, a *Lakoma...* egy baráti társaság tábortűz melletti beszélgetéséről számol be, mindkettőben azonban egy a téma: a szöveg élvezete, az élvezet szövegei, hogy milyen az, amikor „tajtékot vet az olvasás."

Benyovszky Krisztián

Rendeljen könyvet a 15. oldalon közölt szelvényen! Nem fontos a megrendelőlapot kivágnia, a minta alapján megírt levelét is elfogadják, s ugyanígy járjon el abban az esetben, ha megrendelése nem férne rá a mellékelt űrlapra.

Bettes István – Luzsicza Árpád
Odvában a fa
Madách-Posonium

A költő és a grafikus izgalmas, közös vállalkozása. Száz játékosbölcselkedő haiku, száz grafika, haikurajz.
Fűzve, 108 old., 12x20 cm
bolti ár: 98 Sk **kedvezménnyel: 90 Sk**

Nonprofit 1x1
Útikalauz
kezdő civil szervezetek számára
Lilium Aurum

Kézikönyv, amelyet még a legjobban működő szervezeteknek is naponta kell lapozniuk.
Fűzve, 184 old., 21x26 cm
bolti ár: 295 Sk **kedvezménnyel: 275 Sk**

Jaroslav Durych
Isten szivárványa
Kalligram

A kisregényény cselekménye a Szudéta-vidéken, a második világháborút követő kitelepítések idején játszódik. Durych erős érzelmi töltéssel, feszültséggel teli, de a komikumot sem nélkülöző történetté dolgozza fel a tragikus témát.
Fűzve, 176 old., 12,5x18 cm
bolti ár: 160 Sk **kedvezménnyel: 139 Sk**

Kozsár Zsuzsanna
Meseirodalmunk fája
A XX. század utolsó évtizedének szlovákiai magyar prózai mesetermése
AB-ART

Magyar gyermekirodalmi műveket vizsgál a szerző, mesefán helyezi el őket aszerint, melyik korosztálynak ajánlhatók.
Fűzve, 144 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 130 Sk **kedvezménnyel: 119 Sk**

Liszka József
Ágas-bogas fa
Lilium Aurum
Mi a népi kultúra, és miért érdemes vele foglalkozni? Ilyen és hasonló kérdésekre válaszol a könyv a néprajzi ismeretek világában tájékozódni kívánó olvasónak.
Fűzve, 104 old., 12,5x20,5 cm
bolti ár: 111 Sk **kedvezménnyel: 99 Sk**

Pavel Vilikovský
Az utolsó pompeji ló
Kalligram

Vilikovský legújabb regényének története a szocializmus ideje alatt játszódik, s egy Londonba sodródott szlovák ifjú hányattatásait meséli el.
Kötve, 240 old., 16x22 cm
bolti ár: 249 Sk **kedvezménnyel: 225 Sk**

Németh Pál
Kézilabda szívközelből
Nap Kiadó

Egy kézilabdacsapat monográfiája. A valamikori csehszlovák sportcsodáról, a nyárasdi női kézilabdacsapatáról van szó. Legendás edzőjük a leghitelesebb forrásként számol be a klub hazai és számos nemzetközi sikeréről.
Fűzve, 130 old., 16,5x23 cm
bolti ár: 150 Sk **kedvezménnyel: 99 Sk**

Beniczky Péter
Gyémánt hasad vértől
Lilium Aurum

A 17. századi, magyar és szlovák nyelven verselő költő ikerverseinek máig egyetlen kiadása, Csehy Zoltán utószavával.
Fűzve, 120 old., 12,5x19 cm
bolti ár: 89 Sk **kedvezménnyel: 69 Sk**

Lampl Zsuzsanna
Móki meséi
Madách-Posonium

Egy talpraesett, kíváncsi, mindenre fogékony nagyvárosi kislány mindennapjait ismerhetjük meg a gyermeki lélek szűrőjén keresztül.
Kötve, 64 old., 17,5x25 cm
bolti ár: 119 Sk
kedvezménnyel: 112 Sk

Turczel Lajos
Visszatekintések a szlovákiai magyar kisebbségi lét első szakaszára
Lilium Aurum

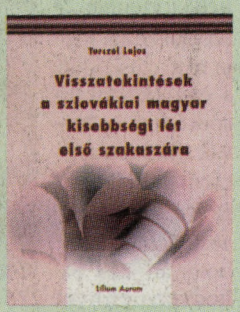

Az idén 85. születésnapját ünneplő jeles irodalomtörténészünk „visszatekintéseiben" – mintegy szintézist teremtve – a szlovákiai magyarság irodalmi, tudományos, társadalmi és politikai életének néhány nagy jelentőségű területét vizsgálja.
Fűzve, 230 old., 16,4x23,4
bolti ár: 196 Sk **kedvezménnyel: 176 Sk**

Végh Ferenc
Párbaj a csatatéren
Egy Jókai-hős nyomában
Lilium Aurum

A Csallóköz egy apró tájegységében, a Csilizközben bújik meg egy falucska, Nyárad. Itt született a 19. század elején egy Szini Sebő Alajos nevű fiúcska, e könyv főszereplője. Jókai róla mintázta híres regényének hősét, Baradlay Richárdot.
Fűzve, 74 old., 12,5x19 cm
bolti ár: 109 Sk **kedvezménnyel: 89 Sk**

Miért jó, ha a Könyvjelző segítségével vásárol?
Mert ennél jutányosabb áron sehol másutt nem juthat hozzá kedvenc könyveihez!

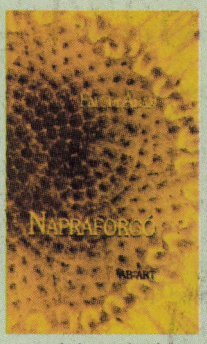

Faludi Ádám
Napraforgó
AB-ART

A Tatabányán élő költő-szerkesztő-performer nyolcadik kötete. A sajátos hangvételű írások előterében a rövid távú praktikumot elvető, s a korszakos szemlélet elsőbbségét megjelenítő gondolatok állnak. A nap első híre: mit tettünk tegnap óta annak a bolygónak az életéért, ahol lakunk – ennek az állásfoglalásnak hírnökei a kötetbe foglalt költemények.
Kötve, 96 old., 13,5x19 cm
bolti ár: 150 Sk **kedvezménnyel: 139 Sk**

Miroslav Kusý
A magyarkérdés Szlovákiában
Kalligram

A politológus írásaiból másodszor válogat a magyar olvasók számára a kiadó. A *Szlovák vagyok, szlovák leszek* című kötet után (1993) ez alkalommal a neves közéleti személyiségnek olyan cikkei, tanulmányai kerültek egy kötetbe, melyek a Szlovákiában élő magyar kisebbség gondjaival foglalkoznak. Miroslav Kusý a téma kapcsán felmerülő féligazságok, előítéletek ellenében a tárgyilagos elemzés, a józan számvetés és a nyílt párbeszéd mellett tör lándzsát.
Fűzve, 232 old., 12x20 cm
bolti ár: 210 Sk **kedvezménnyel: 189 Sk**

Virágok vetélkedése
Válogatás Szíjjártó Jenő népzenei gyűjtéséből
Nap Kiadó

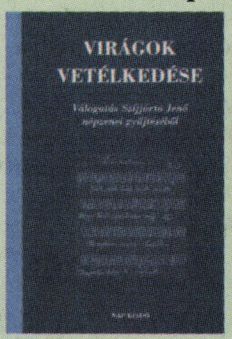

Szíjjártó Jenő, a szlovákiai zenei élet neves képviselője, közel harminc éven át szolgálta zenekultúránkat. Becsülettel, teljes odaadással dolgozott, szeretettel a szakmája és az emberek iránt. Az Ág Tibor népzenekutató által sajtó alá rendezett gazdag népzenei gyűjtés elsősorban a népdalköröknek, az alap- és középiskolák pedagógusainak és tanulóinak jelent biztos és tiszta forrást.
Fűzve, 254 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 200 Sk
kedvezménnyel: 139 Sk

Május könyvei

Az olvasói szavazatok alapján összeállított slágerlista

Íme, a mellékletünk olvasóinak tetszését tükröző sorrend, a könyvek rangsorolása, címe és szerzői szerint. Persze, ez a minősítés csak azoknak a véleményét, ízlését fejezi ki némileg (összesítve), akik vették a fáradságot, s elküldték szavazataikat. A teljes jegyzék egyébként négyszer ilyen hosszú, itt csak az első tíz könyv szerepel. Folyamatosan változó-alakuló slágerlistánk a június 10-ei „állapotokat" rögzíti, azóta már ismét módosult. Versenyünk résztvevői közül – amint azt a Könyvjelző előző számában beharangoztuk – öten könyvet nyertek; a szerencsések névsorát lásd a 16. oldalon!

1. A szlovákiai magyarok néprajza (Liszka József)
2. Saison morte (Vajkai Miklós)
3. Kerékkutya (Győry Attila)
4. Gutaütöttek balladája (Monoszlóy Dezső)
5. Magyar viseletek (Nemes Mihály)
6. Magyar atomocska (Ozogány Ernő)
7. Középkori freskók Gömörben (Prokopp Mária)
8. Gál Sándor Egybegyűjtött művei II.
9. Az utolsó pompeji ló (Pavel Vilikovský)
10. Középkori templomok a Csallóközben (Kovács László – Görföl Jenő)

Állítsa fel Ön is a saját ranglistáját (az első három hely) a mellékletben szereplő könyvekből, szavazzon a borítóval és rövid leírással szereplő, Önnek leginkább tetsző kötetekre! A „Június könyvei" verseny résztvevői közül öten megnyerhetik Dušan Šimko most megjelent, Esterházy lakája című regényét, a Kalligram ajándékát! Ha gyermekének is szeretne könyvet nyerni, lapozzon a 15. oldalra!

Haraszti Mária
Pimpimpáré
AB-ART

Nyelvében, megkötöttségeiben, életmódjában, lehetőségeiben más-más öt generáció emlékképeiből épül fel a kisebbségi lét lehetőségeit boncolgató mű. Élhető-e, folytatható-e a kisebbségi sors? – a mű e kérdésekre keresi a választ.
Fűzve, 140 old., 12x19 cm
bolti ár: 110 Sk **kedvezménnyel: 99 Sk**

Csallóközi vadászatok: Gazdag József könyve

A felvidéki vadászirodalom nagyon szép, gazdag és termékeny múltra tekint vissza...

Már megszoktuk, hogy június a vadászat hónapja, ilyenkor nagyobb odafigyeléssel fordulnak az emberek a természet felé. Júniusban a fészekaljakon, barlangok mélyén, a rókatanyákon, az erdők rengetegeiben, mezők zugaiban új életek fakadnak. Ámde ezúttal nem a természet ébredéséről lesz szó, hanem a vadászkultúra felettébb fontos részéről, a vadászirodalomról.

Figyelmemet még valamikor a múlt esztendő elején, udvardi találkozásunkkor hívta fel Hodossy Gyula, a Lilium Aurum igazgatója egy kiadásra előkészített új vadászkönyvre, Gazdag József csallóközi vadász élményeinek vadászkrónikájára. Természetesen a hírt nagy érdeklődéssel fogadtam, s ennél is nagyobb örömöt jelentett számomra, amikor felkértek a könyv méltatására, bemutatására. Erre az idén márciusban került sor a Vámbéry irodalmi kávéházban, itt ismerhette meg a – remélhetőleg vadászirodalmat is szerető, kedvelő – törzsközönség a *Csallóközi vadászatok* című könyvet.

Gazdag József új emberünk a vadászirodalom mezején. Annyit tudtam róla, hogy régi csallóközi erdész-vadász dinasztia sarja – már a dédapja is vadászott, s hivatásos erdész volt a cseklészi Esterházyak birtokán –, és a vadászat nemes szenvedélyétől megfertőződtek a család századunkba nyúló vonalának utódai is. Nemcsak azt tanulták meg az ősöktől, hogy vadászni kell, a hogyan kérdését is. A könyvből kiderül, hogy szerzője sok vadat ejtett el, de mindig szem előtt tartotta Széchenyi Zsigmond mondását: „Legyünk emberséges vadölők!"

Presinszky Lajos és Gazdag József a könyvbemutatón *(A szerző felvétele)*

Június a vadászat hónapja! De eszembe jut az is, hogy a felvidéki vadászirodalom nagyon szép, gazdag és termékeny múltra tekint vissza. A régiek közül Andrássy Manó, Forgách Károly és Sándor, Apponyi Henrik (róla múzeumot neveztek el Nagyapponyban), Borsiczky Ottó, Herman Ottó, Hanvay Zoltán, Illés Nándor, Mátray Gyula, Nozdroviczky Lajos, Kittenberger Kálmán és Jurán Vidor jut eszembe.

Jurán Vidor külön fejezetet érdemelne, ám itt most legyen elég róla annyi, hogy vadászirodalmat teremtett a két világégés között, vadászírókat és jó tollú publicistákat, szakírókat tömörített lapja, a Vadászlap köré. Kevesen tudják, hogy Jurán közölte elsőként Mécs László vadászverseit is; ezek arról tanúskodnak, hogy az örömteli természetképek alkotója, a papköltő, recitátor és premontrei szerzetes, bizony, vadász volt a javából...

A múlt század hatvanas éveinek végétől Gyimesi György egymagában állt a vadászirodalom csúcsain, vagyis neki adatott meg, hogy – tegyük hozzá: kitűnő – írásai, könyvei megjelenhessenek. Megemlíteném, hogy az ő könyveivel egy időben megjelent magyarul néhány fordításkötet is, de ezek csak nagyon távolról szólították meg a felvidéki magyar olvasót.

A *Csallóközi vadászatok* című Gazdag József-könyv bemutatóján elmondtam azt is, hogy tájainkon szinte ellehetetlenült a vadászirodalom; enyhe kifejezés, ha azt mondjuk, mostohagyerekként kezelik. A sajtóban alig-alig írnak rólunk, s a természetvédelemről is nagyon kevés szó esik. Most is úgy érzem, hogy nem túloztam, amikor arról szóltam, hogy csodálatos dolognak tekinthető minden vadászkönyv megjelenése.

A vadászat hónapja ürügyén merem remélni, hogy június a vadászkönyvek hónapja is. Egyben azt is remélem, hogy az olvasók érdekeit szem előtt tartó sajtóban a jövőt tekintve gyakrabban találkozhatunk majd vadászkönyvekről szóló és a vadászirodalmat méltató írásokkal.

Motesiky Árpád

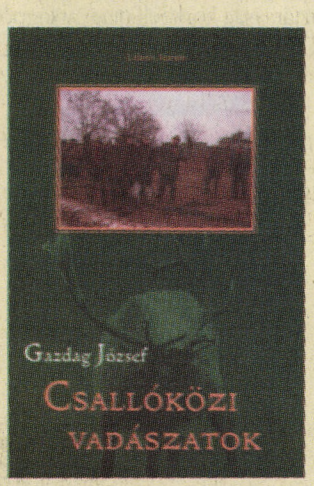

Gazdag József
Csallóközi vadászatok
Lilium Aurum

„Vadászterületünk a Kis-Duna és a modern mezőgazdasági termelés kívánalmai szerint megépített betonmedrű öntözőcsatorna között terül el a Felső-Csallóközben."

Fűzve, 116 old., 12,5x18,5 cm
bolti ár: 142 Sk
kedvezménnyel: 122 Sk

Kulcsár Tibor
Arc tükörben
Madách-Posonium

A költő Kulcsár Tibor (1938–1993) válogatott verseinek gyűjteménye. Tőzsér Árpád utószavával.
Kötve, 112 old., 12x21 cm
bolti ár: 110 Sk
kedvezménnyel: 105 Sk

A perverzió méltósága
Válogatta és az utószót írta Németh Zoltán
Kalligram

Botrányos könyv is lehetne, csak éppen meg kell találnia a megfelelő olvasóját. Virtuális botránya a test újkori obszcenitásában rejlik. Arra figyelmeztet, hogy olvasásunk kiindulópontja és végeredménye maga a test, saját testünk.
Fűzve, 95 old., 12,5x20 cm
bolti ár: 150 Sk **kedvezménnyel: 139 Sk**

Juhász Miklós
A balek
AB-ART

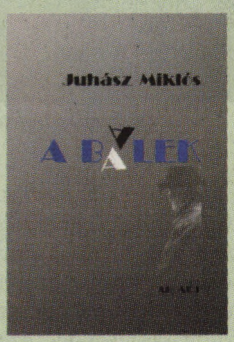

Juhász Miklós szövegeinek témái: a megfelelés kilátástalansága, a túlélés ösztöne, korlátok döntögetése. Olyan világról ad hírt bensőséges élményekre támaszkodva, amely egy munkásváros, annak környezete és lakói lehetőségeit feszegeti a történelem sodrában és változásaiban.
Fűzve, 88 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 100 Sk
kedvezménnyel: 90 Sk

Németh Margit – Stredl Terézia
A nevelés örömei és ürömei
Katedra füzetek 10.
Lilium Aurum

Fűzve, 136 old., 14.5x20,5 cm
bolti ár: 120 Sk
kedvezménnyel: 109 Sk

Tolcsvai Nagy Gábor
Pilinszky János
Kalligram

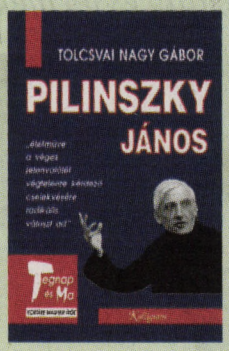

A *Tegnap és Ma* sorozat Pilinszky-kötete azt kívánja bemutatni, hogy a lírai én e költészetben először a világba vetettség magányával szembesül, majd a véges létezésben felismert végtelen transzcendens elérhetetlenségének apokalipszises tragikumát tapasztalja, hogy azután a személytelenítés fokozatain keresztül eljusson az e világi létezés szükségképpen nem teljes voltának eszkatologikus elfogadásához.
Fűzve, 192 old., 12,4x18 cm
bolti ár: 230 Sk **kedvezménnyel: 219 Sk**

Vitetnek ítélőszékre
Az 1674-es gályarabper jegyzőkönyve
Kalligram

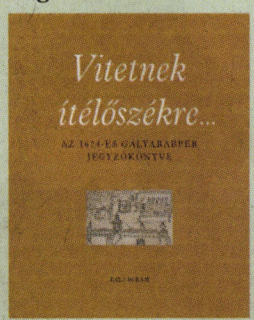

A könyv a gályarabper néven hírhedt esetet idézi meg. Az 1674-ben Pozsonyban törvényszék elé idézett több száz protestáns prédikátort az uralkodó és a katolikus egyház iránti ellenséges szándék vádjával fogták perbe. A processzus eredeti jegyzőkönyvét 1999-ben találta meg S. Varga Katalin. A könyv tartalmazza az eredeti jegyzőkönyv latin szövegét s ennek magyar fordítását.
Kötve, 344 old., 15x24 cm
bolti ár: 599 Sk **kedvezménnyel: 499 Sk**

L. Juhász Ilona
Rudna I.
Temetkezési szokások és a temetőkultúra változásai a 20. Században
Lilium Aurum

A kötet az egész magyar nyelvterület viszonylatában is egyedülálló vállalkozásként egy település, a nyelvhatár peremén található Rudna temetőjének teljes dokumentációját adja, s nyomon követi a halállal és temetéssel kapcsolatos hiedelmek, szokások 20. századi változásait is.
Fűzve, 344. old., 16,5x23,8 cm
bolti ár: 400 Sk **kedvezménnyel: 380 Sk**

Történelmeinkről –

Érdekvédelem és önszerveződés címmel a két világháború közti (cseh)szlovákiai magyar pártpolitikáról írt könyvet Angyal Béla történész. Érdekvédelem és önszerveződés. A cím jól sejteti, hogy a kötet az önmagát politikai szinten is megszervező (cseh)szlovákiai magyarság 1918 és 1938 közti közösségi érdekvédelmének alapos történetét adja. Eligazít, hogy milyen volt és miként alakult a kisebbségi politizálás mozgásterét is kijelölő csehszlovákiai politikai viszonyrendszer, illetve hogy a magyar kisebbség milyen társadalmi háttérrel rendelkezett közösségi érdekei politikai szintű megjelenítésére. A szerző figyelme elsősorban a két legerősebb magyar ellenzéki tömörülés, az Országos Keresztényszocialista Párt és az Országos Magyar Kisgazda és Földmíves Párt (1925-től Magyar Nemzeti Párt), valamint azok későbbi jogutódja, az Egyesült Magyar Párt történetére irányul. A témát és annak szakirodalmát is ismerve tudja, miben jelenthet újat a munkája: bő levéltári anyagra támaszkodik, bemutatja a két (majd később egy) párt választási eredményeit, s tárgyalja e pártok mindeddig többé-kevésbé tabuként kezelt magyarországi anyagi támogatásának kérdését is.

A bevezetőből közvetve a kötet alcímére (*Fejezetek a csehszlovákiai magyar pártpolitika történetéből 1918–1938*) is magyarázatot kaphatunk-találhatunk. A szerző ugyanis saját szavai szerint a teljesség igénye nélkül közelít-közelíthet a témához, tehát fejezeteket ír meg. Maga állítja: „Mindenekelőtt az adatfeltárásra összpontosítottam, az ideológiai háttér bemutatása további tanulmányok feladata lesz", és „külön kutatást igényelne a Csehszlovák Köztársaság korabeli magyarságpolitikája

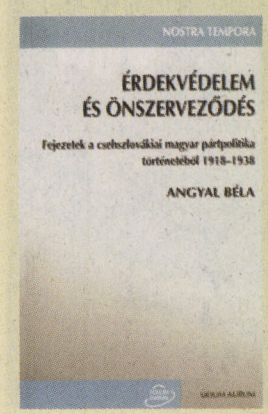

Angyal Béla
Érdekvédelem és önszerveződés
Fejezetek a cseh-szlovákiai magyar pártpolitika történetéből 1918–1938
Lilium Aurum

A csehszlovákiai magyarság történelmének tudományos igényű feltárása mindmáig történettudományunk nagy adósságainak egyike.
Fűzve, 350 old., 12x19,5 cm
bolti ár: 230 Sk **kedvezménnyel: 220 Sk**

idő szakadékain át

is, így ezzel a témával sem foglalkozom."

Angyal Béla ezzel mintegy a szükséges kutatások témáit is kijelöli. A könyv szándéka szerint adatfeltáró és tényrögzítő, s mint ilyen is sok újat hoz. A szó legnemesebb értelmében azt a rengeteg értéket felmutató szlovákiai magyar történetírói hagyományt követi, amely egyfajta „belterjességgel" a közösség szemszögéből ír.

Nem a könyvről, inkább csak annak kapcsán szólva, és továbbgondolva a belőle kiragadott két idézetet is: a (szlovákiai magyar) történettudomány szemléletmódjával összefüggésben szintén felmerül néhány gondolat. A közösségi múlt belső múlt-mozaikjainak gyűjtésén kívül kisebbségi politizálásunk, sőt társadalmi létünk első húsz évét a korabeli európai, térségi és csehszlovákiai politikai-ideológiai kontextusban is meg kell próbálni elhelyezni, mert a belső közösségi adottságok ismeretén túl például csak ezekből az összefüggésrendszerekből érthetjük meg még jobban a kisebbségi politizálás mozgatórugóit, magatartásformáit. Mindenesetre, a kilencvenes évek cseh történettudománya a szudétanémetek politikai múltjával kapcsolatban elégséges követendő példát kínál történészeinknek, de a szlovák szakembereknek is. További érdekes feladatnak tűnik közösségünk 1918 és 1938 közti történetét a társadalom-lélektan és a politikai pszichológia eszközeivel is vizsgálni. S egy másfajta „belterjességgel" – például az oral history, vagyis az elbeszélt történelem eszközeivel – érdemes volna annak is nyomába járni, miként élte meg a „masaryki republikát" a (cseh)szlovákiaivá lett magyar. Ez az ember „kis történelmének" feltárását jelenti, amiről a néhai Milan Šimečka cseh gondolkodó így írt: „Milyen emberi történelem adhat tanácsot nekem és hathat meg engem? Bizonyára nem a háborúk, államok és ideológiai fanatizmusok nagy, ellenséges történelme. Az emberi élet születés és halál által határolt kis történelme az, ami az idő szakadékain át is összeköt bennünket." **Korpás Árpád**

Tőzsér Árpád
Mintha erdei állat volna és angyal
Nap Kiadó

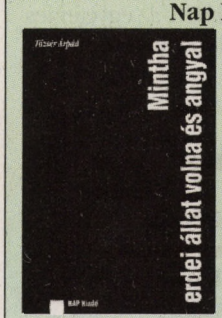

A szerző életműsorozatának zárókötete, *válogatott versfordításai* már a címével is megindítja képzeletünket. Nem a költő, hanem (a költő kedvére, kezére játszva) Hamvas Béla találta ki az észak felé kiterjesztett Közép-Európában honos ember-alatti és ember-feletti lény jellemzésére.
Fűzve, 123 old., 15x25 cm
bolti ár: 110 Sk **kedvezménnyel: 89 Sk**

Alabán Ferenc
Interpretáció és integráció
(Irodalmi összefüggések világában)
Madách-Posonium

Alabán Ferenc irodalomtörténész és -kritikus fő kutatási területe a szlovákiai magyar irodalom, irodalmi komparatisztika, interpretáció. Könyvében új kutatási eredményeit teszi közzé.
Fűzve, 272 old., 13x20 cm
bolti ár: 120 Sk
kedvezménnyel: 114 Sk

Barak László
Úgyis kicsinálnak
Nap Kiadó

„Nem kis jóindulattal és némi szorongó empátiával figyelmeztetem az óvatlan olvasót, hogy a kötetbe sorolt versek, nem beszélve egyes meglehetősen hétköznapi – mindazonáltal a nyomdafestéket látnivalóan jól tűrő – szavakról, alkalmasak a lelki nyugalom megzavarására. Mégsem biztos, hogy a kötetet a fiatalkorúaktól, urambocsá! a kölyköket a kötettől el kellene zárni." (A szerző) Vérbő költészet, amelynek fogadtatása indulatos vitáktól sem volt mentes.
Kötve, 72 old., 14x13 cm
bolti ár: 129 Sk
kedvezménnyel: 99 Sk

Kovács László – Görföl Jenő
Középkori templomok a Csallóközben
Nap Kiadó

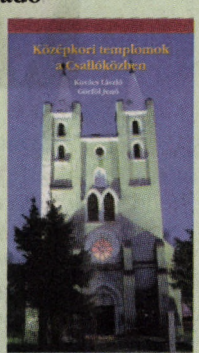

Ha valaki a Csallóközben jár, meglepi őt az egymáshoz közel eső falvakban található feltűnően sok középkori templom. Oly sűrűségben fordulnak elő ezek a zömükben több mint hétszáz éves építészeti emlékek, hogy ez a Kárpát-medencében is szinte kivételes. A párját ritkító, műnyomó papíron kiadott útikalauzban Görföl Jenő közel kétszáz nagyszerű fotójához Kovács László írt avatott, élvezetes szöveget.
Fűzve, 109 old., 12,5x21,5 cm
bolti ár: 299 Sk
kedvezménnyel: 199 Sk

Csáky Károly
A Középső-Ipoly menti palócok népi hiedelemvilága
Nap Kiadó

A szlovákiai magyar etnográfus új könyvében a szülőföldjén élő palócok népi hiedelemvilágának bemutatására vállalkozott, a témakör egyféle szintézisét is megteremtve. Hiedelem-monográfiája annál is inkább értékes, mivel a vizsgált területet eddig ilyen értelemben nem kutatták alaposabban.
Fűzve, 250 old., 15x25 cm
bolti ár: 220 Sk **kedvezménnyel: 119 Sk**

Sándor Iván
Drága Liv
Kalligram

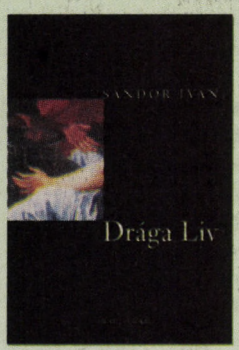

Sándor Iván új regényének szereplői a Budapest–Párizs–Algéria háromszögben élik át az elmúlt fél évszázadot és a mát. 1956 regénye? Színházi regény? Mindkettő. Az író kíméletlenül mutatja meg a századvég embereinek sorsában a személyiség otthontalanságát, az érzékenység veszendőségét. A történetmondás feszültsége és az új próza nyelvi ereje együttesen teremti meg a mű jelentőségét.
Kötve, 200 old., 16x23 cm
bolti ár: 250 Sk **kedvezménnyel: 239 Sk**

Dusza István, Kiss József, Lacza Tihamér, Ozogány Ernő, Öllős László
A mi 20. századunk
Lilium Aurum

Milyen is volt a 2. évezred utolsó százada? Mi történt e 100 év folyamán a politikában, a kultúrában, a tudományban? A szerzők vállalkozása ezekre a jövőnket is meghatározó kérdésekre keresi – képekkel is gazdagon illusztrálva – a leglényegesebb válaszokat.
Kötve, 230 old., 21x29 cm
bolti ár: 260 Sk **kedvezménnyel: 249 Sk**

A nagy leszámolás

Kezemben a csehszlovákiai magyar irodalom legtöbbször elsiratott kritikusának és legnagyobb reputációjú helytörténészének, Koncsol Lászlónak a legújabb kötete. Keménytáblás, agresszív, fekete-vörös kötés, a cím a mindkét háttérszínnel jó kontrasztot adó fehérrel: *Vallató. Interjúk, cikkek 1968-2001.* S ha végigtekintünk a szegényesnek rosszindulattal sem nevezhető életműn, azt kell tapasztalnunk, hogy a tizenhat önálló kötet közül ez az első olyan jellegű, melyben a szerző – végre – nyíltan vállalja, hogy önmagával fog foglalkozni. (Persze csak akkor, ha eltekintünk a Koncsol-kritikákban is manifesztálódó látens hermeneutikai okfejtéstől, mely szerint minden irodalmi alkotás önéletrajz, minden szövegért/elmez/és elsősorban önért/elmez/és). A 271 oldalas kötetbe az előszón túl harminc írás került, s az egész kötet rendkívül tudatos, koncepciózus szerkesztésről tesz tanúbizonyságot. A kötetet Koncsol klasszicitás iránti vonzalma jegyében két latin címmel ellátott szöveg zárja szigorú keretbe. A harminc szövegből a második és a huszonkilencedik, azaz elölről és hátulról a második interjú; a negyedik és a huszonhetedik, azaz elölről és hátulról a negyedik vers. A harminc írásnak éppen egytizede vers. S noha a nyolc interjú terjedelmi szempontból kevesebb, mint az egyéb publicisztikai szövegek – hacsak a gigantikus Pezlár-levelezést nem fogjuk fel öninterjúként –, mégis úgy véljük, ez a százegynéhány oldalnyi interjú adja a kötet gerincét, így a továbbiakban – tekintettel a szűkös terjedelemre – csak ezekkel foglalkozunk. Miként azt a kötet budapesti bemutatóján is elmondtuk, a hetven felé közelítő Koncsol intellektuális imposztor: reménytelenül orruknál fogva vezeti kérdezőit, akik még örülnek is ennek. (Ha zárójelben is, de meg kell jegyeznünk, nem mindegyik kérdező egyenrangú partnere Koncsolnak.) Ha végigtekintünk ezeken az interjúkon, láthatjuk, Koncsol László – szinte a feltett kérdéstől függetlenül – mindig ugyanazt mondja, de úgy, hogy ez soha nem unalmas. E sorok írója például valahányszor újraolvasta az interjúkban rendre előkerülő Koncsol-családfát, az minden alkalommal egy tévés családsorozat feszült izgalmával pergett végig. S azt gondoljuk, a család lehet Koncsol-értelmezésünk egyik kulcsszava. Mert a Koncsolok népe mindvégig e bús kelet-közép-európai tájon élte le az életét, szerzőnk sem ment el, pedig megtehette volna, de nem tette, mert – mélytengeri halként – úgy érezte, szükséges a nyomás ahhoz, hogy teljes alkotói életet tudjon élni. Ezért tágul egyetemessé ez a (meg nem írt, s Koncsol László munkapreferenciáit ismerve soha el sem készülő) családregény, e kelet-közép-európai kataklizmák közti desperáció, úgy, hogy bármelyikünk magáénak érezheti, aki ifjúságát/életét a múlt rendszer nyomasztó évei közt volt kénytelen leélni, akinek családját hátrányosan érintette az erőszakos kollektivizáció, vagy a vidékünkön oly gyakori főhatalomváltások valamelyike, s a nyomában fellépő állami szintű nacionalizmus.

De – azt kell mondanunk: természetesen – sor kerül a kötet lapjain Koncsol László nagy leszámolására az irodalommal és a kritikával is. Ezek a kötet legkeserűbb passzusai: a bús férfi az interjúforma szigorú normativitásának engedve rendszerezi, harminc évi irodalmi szolgálat után hogy verték ki a – ma is köztünk élő, szép nyugdíjat kapó – pártkufárok az irodalom templomából; úgy, hogy oda többé ne legyen visszatérése. De a reneszánsz ember túl az ötödik ikszen is tudott új pályát kezdeni, viszont az irodalomtudományról, kritikáról végleg lemondott. Nem lesz genovai éjszaka.

Koncsol egy alkalommal azt nyilatkozta: „életem folytonos veszteségekkel és félelmekkel telt." Abban bizonyosak vagyunk, hogy jelen kötete a magyar művelődéstörténet nagy nyeresége. Mert nagy íróink asztalfiókjaiból nem kerültek elő azok a sokat emlegetett nagy művek, s a felvidéki magyarság körében Koncsol az első, aki a maga sajátos módján koherens dokumentációt tett le az elmúlt hat évtizedről. A csehszlovákiai magyar művelődéstörténet egyik nagy dilemmája, hogy a kritikus vagy a helytörténész Koncsol „volt-e nagyobb", nos az majd eldől a kellő történelmi távlatból.

Kocur László

Koncsol László
Vallató
Interjúk, cikkek 1968–2001
AB-ART
Az elmúlt negyven év – a hallgatás időszakának – legjava terméséből válogat, másrészt a fordulat óta eltelt időszakban született esszéit, társadalmi kérdésekben elhangzott felszólalásait, interjúit, gondolatait adja közre a szerző. „Írás közben mindig két dologra: hitelre és pontosságra törekedtem" – írja a szerző.
Kötve, 272 old., 14,8x21,6 cm
bolti ár: 250 Sk
kedvezménnyel: 225 Sk

Baranyay József
Nagyobb munkái
Csallóközi Kiskönyvtár
Kalligram
Baranyay József (1876–1952) Komáromban élt, s többféle szellemi munkakörben dolgozott. Kötetünkbe nyolc könyvét gyűjtöttük, melyekben a régi Csallóköz életével foglalkozik: az aranymosással, egyszerűbb halandók és koronás fők Komárom megyei utazásaival, a komáromi nyomdászat és sajtó, a helyi magyar színjátszás hagyományaival, az első Csehszlovákia két évtizedében átélt próbáival.
Kötve, 600 old., 13x20 cm
bolti ár: 349 Sk **kedvezménnyel: 309 Sk**

Czesław Miłosz
Ahogy elkészül a világ
AB-ART
Válogatás a Nobel-díjas költő lírájából az Angliában élő Gömöri György fordításában.
Fűzve, 72 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 150 Sk **kedvezménnyel: 139 Sk**

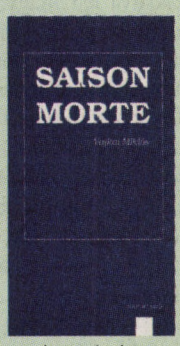

Vajkai Miklós
Saison morte
Nap Kiadó
A szerző legújabb regénye transzcendens próza, amely a mágikus realizmussal is rokonítható. Mindez azonban csak semmitmondó kategorizálás, egészen addig, amíg az igényes olvasó nem szembesül a szöveg megindító és elgondolkodtató világával. Aki megrendeli, az egyetemes magyar irodalom remekművét kapja kézhez.
Fűzve, 171 old., 10x18 cm
bolti ár: 159 Sk
kedvezménnyel: 119 Sk

Hajdú István
Hadonászó emberek
Méry Ratio
A tehetséges prózaíró harmadik könyve.
Kötve, 159 old.,
13,5x21 cm
bolti ár: 180 Sk
kedvezménnyel: 161 Sk

Sziget, tenger nélkül

Sziget címmel második kötete jelent meg Szászi Zoltánnak, Szabó Ottó rajzaival. *Sziget* címűt hiába keresne benne az olvasó, így a könyvcím leés felértékelődik; azáltal válik jelentésessé, egyúttal jelképessé, hogy a félszáz verset összefogó opusban közvetve semmi sem utal rá. Az első kötete címéhez talán még köthető, ám ez a kötődés csak jelzés értékű, mint ahogy a *Tenger* versei is csak nagyon távoli rokonságot mutatnak a *Sziget* verseivel. A hat évvel ezelőtti, nagyon tudatosan komponált mű versenként és mint egész is jelentősebb költőt sejtetett, mint ez a mostani. A *Tengernek* árja volt (van, hat esztendő óta is), ereje, hullámzása, sűreje és hordaléka, ezernyi változata, a *Sziget* szép, hangulatos, de lebegő, légies, pille. Hiányzik belőle a tenger. Inkább oázis, pontosabban, térségünkhöz, közegünkhöz igazítva: füvészkert.

Egyetértek a kötethez ajánló sorokat író

Szászi Zoltán
Sziget
Madách-Posonium
A „Gömörországban" élő költő verseiben nagy szerepe van a reflexiónak, impresszionak, hangulatoknak.
Fűzve, 76 old., 12x20 cm
bolti ár: 85 Sk **kedvezménnyel: 80 Sk**

Juhász Katalinnal, aki Szászit a szépség gömöri koldusának nevezi. Talán a helyre vonatkoztatottság kevésbé indokolt, annyiban, hogy e jelzős szerkezetben is megszorító, leszűkítő, s valóban: a *Tengerben* benne volt Gömör is („a Mirabeau híd alatt futhat a Szajna / nekünk itt a Rima jutott"), a *Sziget* az otthonná vált tájnak is szűkös. Szászi Zoltán az én olvasatomban is a szépség koldusa; kalapozza a csengő szavakat, a dallamot, a zenei sorokat, a megejtő képeket, válogat, méricskél, kóstál. Szeretem ezeket a Szászi-verseket, csirkeitatóstul, cirmos éggel, cirmos éjjel, fagyott zsírral együtt. Leginkább a nagy látomásos képeit szeretem, ezek közül a régebbiek némelyike soronként megmaradt emlékezetemben. Az egyik mostani, a *Nyári kép* így kezdődik: „fekszik a tóban a dél / mise mozdul / távoli fáknak kornyad a lombja." Akárha a Nyugat valamelyik költőnemzedékének sorait olvasnám.

Az *Őszi kép* távoli, ismerős sorokban, képekben, ritmusban idéződik elém: „elszáradt már a napraforgó sárgasága / toporgó kabátok állnak a busznál / eldermed cigarettád / meglásd minden derűd is / hó lepi el csizmád nyomával is mindjárt". Egyedül az zavar, hogy a legtöbb versben a közköltészetnek tartható versbeszéd is oly könnyen modorossá válik. A dértakaró ezüst, a szél nyurga (és kavarog), az asztal szúette (pereme ó), a huzat fagyos, a lány szőke, az ég kiterítve, a csend megfeszül. Ennek a költői dikciónak az a legszembetűnőbb sajátsága, hogy mindent költészetté varázsol, poézissé igéz, lírává bájol. Az *1956* című vers ekként szépül leheletfinoman árnyalt, magasztos költői képek s anapesztusokkal lüktető, chorijambusokkal billegtetett ritmusú, csiszolt, betűrímekkel választékossá nemesített hétsorossá – éppenséggel csak a címében jelölt tárgynak, a költőnek, s a költő tárgyhoz való viszonyának nem marad benne hely: „kiürült tereken szélkockát gurigáz az idő / alvadt vér koszorúja csillog utcakövön / egy dőlt gyertya elfolyó testén hajlik át a világ / suttogó árnyak bújnak a lámpák fénykörén túlra / nyújtsa meg arcuk az éj mi feliatja a bánat sóját / lyukas lobogóval lopva takarni szabadság szemérmét / ki elterült meztelen s holtan szép arcát fúrva be kőbe."

A *Tenger* kacér-ironikus „istenes verseinek" („mit hoz a holnap ó uram / a teremburáját ez ócska világhotelnak" és: „adj adj csak adj uram / hála helyett majd nem köplek le / talán majd meg is békélek veled / csak adj – inkább ne is csak utald át / kegyelmedet folyószámlámra") megszólított alanya nagybetűsödik, s ehhez mérten értékelődik fel a megszólaló is, telik meg hangja pátosszal, légies rajongással, mely az egekbe száll („Isten! / tedd, legyek pacsirtaszó / csilingeljem himnuszaid / ... tedd / legyek pacsirtaszó / himnusz / zsolozsma / oltártakarító / angyalszárnyverdesés") vagy éppenséggel még távolabb, a mindenséget megcélozva („a mindent kell hát már csak végigjárni / ennyivel tarozom neked // létem senkié / kegyes kedvű Uram / csak neked s magamnak tartozom elszámolással").

A *Tengerből* ismert *30 fölött* és a *Szigetben* olvasható *Önarckép 30 felett (jóval)* közt nem nagy a különbség. Akár a legjobb Szászi-verseknek, ezeknek is a szenvtelenségből, a közvetlenségből, a kezeletlen, mert talán kezelhetetlen konfliktusokból, a mindennemű díszítésnek és modorosságnak hiányából eredeztethető egyedi világkép, nevezetesen a harmóniahiány a hozadékuk. A többi: szép versek, egy hermetikus költői világ lenyomata. Szigetvilág, közel az édenhez.

Csanda Gábor

Mészáros Ottó
Poemateria
AB-ART – Magyar Műhely

A művész első kötetének három fejezete verseit, vizuális költeményeit, legfontosabb performance-ainak színes és fekete-fehér képekkel illusztrált dokumentációit foglalja össze. A kötet szerkesztője L. Simon László. Szombathy Bálint értékelő utószavával.
Fűzve, 200 old., 14,5x21 cm
bolti ár: 180 Sk
kedvezménnyel: 162 Sk

Az Arany-patak
Indián mítoszok és mesék
Mikola Anikó feldolgozásában
AB-ART

Mikola Anikó a közép- és dél-amerikai őslakosság mítoszainak, legendáinak és meséinek értő és kiváló tolmácsolója volt. A feldolgozásaiból gyerekeknek készült meseválogatás betekintést enged ebbe a különleges világba.
Kötve, 64 old., 17x24,5 cm
bolti ár: 130 Sk
kedvezménnyel: 119 Sk

Lanstyák István – Simon Szabolcs (szerk.)
Tanulmányok a magyar–szlovák kétnyelvűségről II.
Kalligram

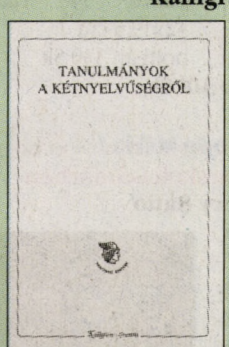

A kiadvány az 1998-ban megjelent tanulmánykötet folytatása, melyben a főleg szlovákiai magyar nyelvészekből álló munkaközösség a szlovákiai nyelvi állapotokat térképezi fel. Az újabb tanulmányok e munka folytatásaként foglalkoznak a kétnyelvűség különféle részterületeivel, a nyelvpolitika és az identitás kérdéseivel is.
Fűzve, 234 old., 17x24 cm
bolti ár: 210 Sk
kedvezménnyel: 199 Sk

Cselényi László
Ezredforduló
Madách-Posonium

Cselényi „naplójegyzetei" az ezredforduló kapcsán irodalomról, zenéről, filmről, közéletről, sajátosan kiegészítve a költő *Összefüggések, avagy Az emberélet útjának felén* c. verskompozíciójával.
Fűzve, 168 old., 14x20 cm
bolti ár: 85 Sk **kedvezménnyel: 80 Sk**

Liszka József
A szlovákiai magyarok néprajza
Lilium Aurum – Osiris

Tudománytörténeti jelentőségű és hiánypótló áttekintés, a mai Szlovákia területén élő magyarok népi kultúrájának összefoglalása.
Kötve, 544 old., 17,5x24 cm
bolti ár: 760 Sk
kedvezménnyel: 700 Sk

Fedinec Csilla
A kárpátaljai magyarok történetének kronológiája 1918–1944
Lilium Aurum

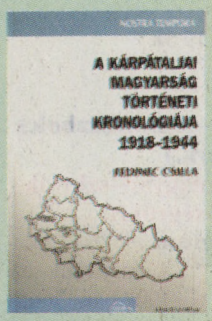

A kárpátaljai magyarság történelmének kronológiája hiánypótló mű, amely nélkülözhetetlen alapul szolgál a tudományos igényű kutatáshoz.
Fűzve, 536 old., 12x19,5 cm
bolti ár: 330 Sk
kedvezménnyel: 310 Sk

Prokopp Mária
Középkori freskók Gömörben
Méry Ratio

A kötet Csetnek, Gecelfalva, Ochtina, Restér, Hizsnyó, Rákos, Rimabánya, Karaszkó és Rimabrézó templomaiban látható falképeket, töredékeket mutat be.
Kötve, 96 old., 21x29 cm
bolti ár: 590 Sk
kedvezménnyel: 539 Sk

Szeberényi Zoltán
Turczel Lajos
Nap Kiadó

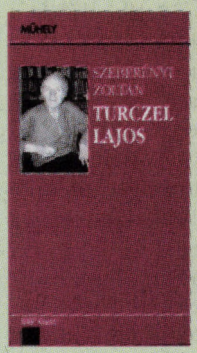

A kiadó *Műhely* monográfia-sorozata a szlovákiai magyar irodalom élenjáró alkotóit hozza emberközelbe életútjuk bemutatásán és műveik elemzésén keresztül. Csak a kiválasztottaknak adatik meg, hogy egy hosszú élet során azt tehessék, ami életük értelmét jelenti, ami nem teher, hanem az öröm forrása, az önmegvalósítás és a kiteljesedés lehetősége. Turczel Lajos minden bizonnyal közéjük tartozik.
Fűzve, 155 old., 10,5x18,5 cm
bolti ár: 149 Sk
kedvezménnyel: 111 Sk

Ozogány Ernő
Magyar atomocska
Méry Ratio

Közismert, mekkora részt vállaltak a magyar tudósok az atomkutatásban. Nobel-díjasaink névsora fémjelzi, mit adott az emberiségnek és a tudománynak ez az európai kis nép. Ezeket a fényes fejezeteket írja le ez a – főleg az ifjúságnak készült – könyv érdekfeszítő, elmés, egy krimi izgalmaival vetekedő stílusban.
Kötve, 96 old., 20,5x20,5 cm
bolti ár: 190 Sk
kedvezménnyel: 171 Sk

Monoszlóy Dezső
Gutaütöttek balladája
AB-ART

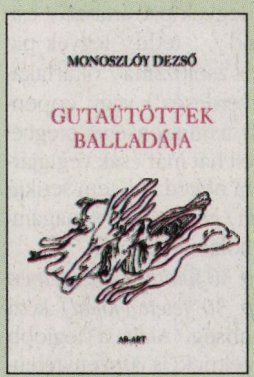

Az akarat test feletti hatalmának megszűnését, majd e hatalom visszaszerzésének lassú és keserves folyamatát, a mulandóság esetlenségét fogalmazza meg új művében, a Gutaütöttek balladája című, groteszk és abszurd elemekkel is fűszerezett, plasztikus nyelven írt hosszúversében a költő. Nagy Zoltán illusztrációival.
Kötve, 64 old., 13x19 cm
bolti ár: 150 Sk
kedvezménnyel: 135 Sk

Pozsonyi Psycho

Határátlépési szándék

Régi igazság, hogy a szavak nem ártatlanok. Hiszen, amikor közlünk valamit, a leírt vagy kimondott szavaink – ahelyett, hogy talán szándékainknak megfelelően nyomtalanul eltűnnének – más szavakra lelnek: felidézik mások szavait, összekeverednek velük. Mindez jól megfigyelhető az irodalmi műalkotások esetében. Az írott szöveg ugyanis mindig megteremti azt a (korábbi szövegek alkotta) mezőt, amelyben értelmezhetővé válik.

Nem véletlen például, hogy Győry Attila *Kerékkutya* című regényének egyik szereplője Bret Easton Ellis nagy port kavart regényét, az *Amerikai Psychót* emlegeti. Ellis könyve – mindenekelőtt hangulatában és az általa közvetített életérzésben – sok hasonlóságot mutat Győry regényével. Mindkét regény központi szereplője öntörvényű, féktelen figura egy megbomlott, értékvesztett világban. Míg azonban Ellis New York-i yuppie-ja egy szadista, aki a legváltozatosabb módokon teszi el láb alól áldozatait, addig Győry főhőse, a szexőrült Simon e típusnak egy szelídebb, intellektualizált kiadása.

Furcsának tűnhet, hogy a másik megidézett (és szó szerint idézett) szöveg – Alekszandr Osztrovszkij *A hozomány nélküli menyasszony* című drámája – egy Ellisétől igencsak eltérő hagyományból táplálkozik, a XIX. századi orosz irodalom egyik markáns vonulatából. E hagyomány jellegzetes hőstípusa a felesleges ember. Simon, a válságban levő író e típus kései (de korántsem oly távoli) rokona. Ő maga ezt mondja egy barátjának: „A szereplők az oroszoknál olyanok, mint a fatutajok a Volgán jégzajlás idején. Mind a végzetük felé sodródnak. Néha azt hiszem, hogy én is egy ilyen fazon vagyok valamelyik orosz drámában."

A különböző irodalmi hagyományok kétségkívül irányt szabnak az értelmezésnek. Hogy mégsem telepednek rá a szövegre, arról maga a regény tehet. A *Kerékkutyában* egy sajátszerű világ tárul elénk, mely legalább annyira különbözik, mint amennyire elválaszthatatlan Győry Attila korábbi műveinek világától. A regény helyszíne ezúttal Pozsony, szereplői pedig entellektüelek. Az elbeszélés sodró lendülete, valamint a cselekményvezetés következetessége a szerző jobb műveit idézi. A nyelvezet vulgáris, akárcsak a megelőző Győry-szövegekben. Több teret kap azonban a játékosság, a szerepők olykor sakkfigurákként mozognak, a történetet pedig a tarotkártya lapjai írják. Simon, amikor életének eseményeit a tarot egyes lapjaihoz viszonyítja, valójában

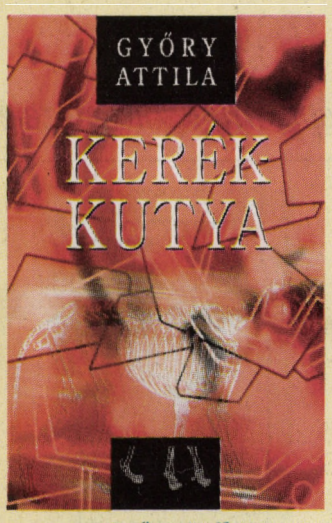

Győry Attila
Kerékkutya
Kalligram

Győry legújabb regénye, mondhatni, szerelmiháromszög-történet – szabadosságában talán az eddigi munkáit is meghaladja. A történet a mai Pozsonyban játszódik, hősei a harmincas éveiket tapossák, és képtelenek túllépni a saját árnyékukon. Személyes kudarcaik elől a testi szerelem, az alkohol, a kábítószer önkívületébe menekülnek, s kerékkutyákként rohannak végzetük felé.
Kötve, 176 old., 15x21 cm
bolti ár: 179 Sk
kedvezménnyel: 169 Sk

nem tesz mást, mint értelmezi az adott élethelyzetet. Ám a viszonyítási pont egy idő után megfordul, és az olvasónak az az érzése támad, hogy a lapok előzetesen adott sorrendje határozza meg a szereplő sorsát.

Miközben elkerülhetetlenül sodródik végzete felé, Simon szinte észrevétlenül átalakul. Erről az átváltozásról adnak hírt az egyre gyakoribbá váló képzelgések. A valósnak vélt és a képzelt világ közötti lebegés állapotában elmosódnak a határok a két sík között. A szereplő fokozatosan csusszan át a mindennapi realitáson kívüli szférába. Előbb környezete tárgyainak, majd barátjának átalakulása készíti elő azt az átváltozást, amely majd a regény utolsó soraiban – a kulcsszó elhangzásának pillanatában – teljesedik be.

Több szempontból is elmondható tehát, hogy Győry Attila új könyvén a határok feszegetésének, illetve a határátlépésnek a szándéka érződik. A történet szintjén elsősorban a saját léte korlátait feszegető szereplő cselekedeteiben, tematikus szinten a „meddig művész a művész" kérdésének feszegetésében, nyelvi szinten pedig a vulgarizmusok burjánzásában érhető tetten a konvenciók áthágásának vágya. A *Kerékkutya* olvasása ezért bizonyos értelemben kihívást jelent, mivel lehetőséget teremt arra, hogy az olvasó próbára tegye magát, szembesüljön saját határaival.

Keserű József

B. Kovács István
A méhi istentriász és népe
Madách-Posonium

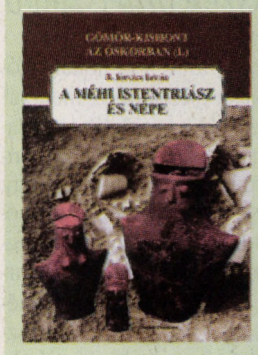

A Sajó mentén fekvő Méhi határában talált egyedülálló rézkori leletek bemutatása fényképanyaggal, rajzokkal.
Fűzve, 52 old., 17x24 cm
bolti ár: 95 Sk
kedvezménnyel: 90 Sk

Dušan Šimko
Esterházy lakája
Kalligram

A regény cselekményének középpontjában egy fiatal zsidó áll, felemelkedése a kor nagy társadalmi változásait jelképezi: származása ellenére Esterházy lakája s az opera intendánsa lesz.
Kötve, 376 old., 11,5x19 cm
bolti ár: 329 Sk
kedvezménnyel: 299 Sk

Jankovics Marcell
Egy század legendái
Méry Ratio

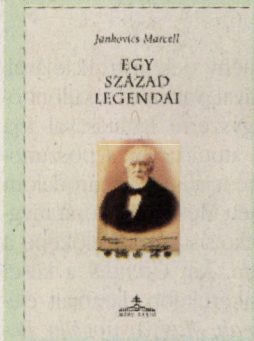

„Mindannyian jót akartak. Hogy nem vált be, nem egészen az ő bűnük" – írta művéről a szerző, a két háború közti magyar szellemi élet meghatározó egyénisége.
Kötve, 398 old., 15x21 cm
bolti ár: 290 Sk **kedvezménnyel: 261 Sk**

Pf. 2002.
Fiatal prózaírók antológiája
AB-ART

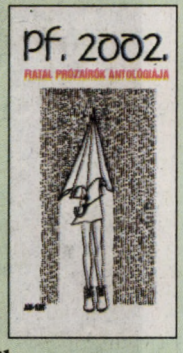

Fiatal prózaírók novelláit bemutató kötet: Bárczi Zsófia, Buchlovics Péter, Csizmadia Gabriella, Emm Zirig Árpád, Fehér Kriszta, Kantár Csaba, Kozsár Zsuzsanna, Lacza Gergely, Pénzes Tímea, Szűcs Enikő kisprózái.
Fűzve, 140 old., 12x19 cm. Bolti ár: 150 Sk
kedvezménnyel: 139 Sk

Magyarok
Csehszlovákiában 1918–1938
Szerkesztette Borsody István
Méry Ratio

Ez az antológia az első összegzése a csehszlovákiai magyarság kisebbségben megélt első két évtizedének. Képet kapunk belőle a kulturális, oktatási, vallási, gazdasági, népességi állapotokról. Újrakiadásával önismeretünk gazdagodik, de meríthetnek belőle a korszakkal foglalkozó kutatók is.
Kötve, 210 old., 15x21 cm
bolti ár: 290 Sk
kedvezménnyel: 261 Sk

Gál Sándor
Egybegyűjtött művei II. – Novellák
AB-ART

Az egyéni hangvételű novellák a kisebbségi lét örök kérdéseit, tragikus történelmi mozzanatait, ritka ünnepi pillanatait ragadják meg. Az avatott tollú író műveit egy kötetben olvasni különleges élmény.
Kötve, 416 old., 15x21 cm
bolti ár: 360 Sk
kedvezménnyel: 339 Sk

Czövek Judit
Ha mi meghalunk
Zoborvidéki virrasztóénekek
Kalligram

A Zoborvidék lassan eltűnő hagyományának, a virrasztás és búcsúztatás szokásainak, énekeinek alapos feldolgozása 80 kottával és a hozzájuk kapcsolódó énekszövegekkel, két évtizednyi kutatás eredményeire támaszkodva. A rítus pontos megtartásával nyílik lehetőség az egyén számára, hogy visszataláljon a mindennapi életbe."
Fűzve, 200 old., 16x23 cm
bolti ár: 220 Sk
kedvezménnyel: 209 Sk

Egy évbe zárt páratlan lendület

Kibédi nem téved a túleszteticizált naplóesszék öntetszelgő vagy épp önigazoló mezejére

Kibédi Varga Áron naplójának újabb évét jelentette meg a Kalligram. Kibédi a magyar irodalom immár emblematikus egyénisége, hiszen a kultúrák közti átjárhatóság hermészi adományát birtokolja: egyszerre lélegzik együtt a francia, a holland és a magyar szellemi léttel, egyszerre reflektál e különféle „világok" történéseire, és fáradhatatlan szenvedéllyel keresi a kapcsolódási felületeket: azaz kutatja önmagát. A napló műfaja napjaink autenticitásvágyának markáns megnyilatkozási formája, a memoár, az önéletrajzi próza újravirágzásának idején még is mindvégig a leghitelesebb kifejezési forma illúzióját őrizte meg. Pedig, nagyon is stilizált műfaj, önmagunk megcsinálásának termékeny talaja, s épp ezért veszélyes is. Kibédi óriási előnye, hogy nem téveszti el a műfaj szabályait, s nem téved a szokványos írói, alkotói túleszteticizált naplóesszék hiteltelen, öntetszelgő vagy épp önigazoló mezejére. Hús-vér szöveg az övé, a feljegyzés mozzanatának szinte látható bájával, a kedélyállapot sajátos hullámíveivel. Természetesen, a gondolatok, nézetek változékonyságának éppúgy dokumentuma e mű, akárcsak a személyes létezés tényszerűségeinek. A bejegyzések tömörek, szűkszavúak, olykor egy-egy idézettel megtűzdelve, némi fejtegetéssel, olykor anekdotikus kitérőkkel, melyek főként a magyar vonatkozások külhoni recepcióit érintik.

Az irodalomtörténeti gondolkodás megváltozása ugyanúgy téma, mint a politikai valóság kivesező vizsgálata (szépíróhoz méltóan kivált retorikai-etikai szempontból), a tárlatok, koncertek, fogadások forgatagában otthonosan mozgó értelmiségi rezdülései, vagy a napisajtó érdekesebb vonatkozásai, természetesen szinte mindig komparatisztikai megközelítésben, illetve a külső tényezők markáns lenyomatával. Egy-egy kiszólás a természetes csevegés látszatát kelti, kedélyes eszmecserének hat kultúrtörténeti kuriózumokkal, felvetődik pl. hogy Petrarca Laurája kimutathatóan Sade márki rokona, hogy Cervantes és Shakespeare ugyanazon a napon haltak meg, Kibédi száz kuriózumot tud, előadásmódja mégsem hozható összefüggésbe Faludy György naplóinak bombasztikusságával. Kibédi nem hős, inkább krónikás: mindvégig hiteles, szimpatikus egyéniség marad, sosem esik a nagyotmondás és a mindentudó vallomásosság csapdájába. Naplójából sajátos történetek bontakoznak ki, mozaikként építkezve kapcsolódnak egymáshoz az időbeliség elszigetelő hatásának ellenére is.

A bejegyzések ereje nemcsak a már emlegetett keresetlen közvetlenségben rejlik, hanem a szerző helyzetteremtő képességében is, de talán még ennél is inkább abban a fegyelmezett konstrukcióban, mely a történeteket mindennemű bőbeszédűség spontán kikerülésével megkonstruált nyelvi valósággá teszi.

Csehy Zoltán

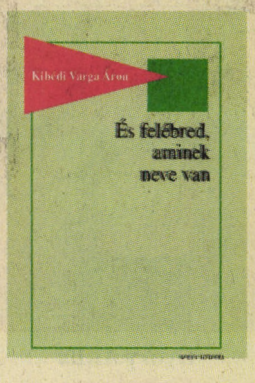

Kibédi Varga Áron
És felébred, aminek neve van
Kalligram

2000-ben *Amszterdami krónika* címmel jelentek meg Kibédi Varga Áron írásai, naplójegyzetei a Kalligram Kiadónál. A kötet sikerességén felbuzdulva a szerző folytatta az írást, a már kipróbált módszer szerint felírta, amit látott, hallott, olvasott Kolozsváron és Velencében, Brüsszelben és Londonban, de főleg az ő három állandó világában, Budapesten, Párizsban és Amszterdamban, a magyar, a francia és a holland kultúrában.

Kötve, 120 old., 12x16,5 cm
bolti ár: 250 Sk **kedvezménnyel: 239 Sk**

Kaleidoszkóp

„A freskókészítés nagy veszélye abban rejlik, hogy extenzív totalitásával végül is megreked a felszínen (...). Az algebra viszont, éppen mert elvonatkoztat és a lényegre redukál, a felhígítás kockázata nélkül nem teszi lehetővé azt, hogy a freskókészítéshez nélkülözhetetlen térbeli tágasságot kiaknázzuk. Ezért eleget tenni a két látszólag összeegyeztethetetlen követelménynek aligha lehetséges a műfaj (regény vagy elbeszélés) »reformja« nélkül. A kísérlet sikere azon áll vagy bukik, hogy kimunkálható-e olyan írói stratégia, amely feloldja a két követelmény közti feszültséget." Nem véletlenül idézek ilyen hosszan Grendel Lajos legújabb könyvéből, *A tények mágiájá*ból. A Mészöly-életmű avatott ismerőjeként Grendel éppen azt bizonyítja be, hogy ez a kísérlet – egyrészt Mészöly írói alkatából következően, másrészt pedig alkotói műhelyének belső logikája szerint is – elkerülhetetlenné vált. Mi több, ez a stratégia Mészölyt egy olyan korszerű prózapoétika alapjainak lerakására késztette, amely a cselekmény- és történetközpontú epikát a linearitás mellőzésével, a szövegalkotó elemek értékhierarchiájának megszüntetésével, a cselekmény dekonstrukciójával, az idősík átalakításával, valamint a különböző téridőmezők egyszerre láttatásával írja felül. Persze, ez az attitűd már a posztmodern és az önreferenciális szövegirodalom felé mutat, így lehetett Mészöly – korát megelőzve – ezek hivatkozási alapja, előképe a magyar irodalomban. Ám Grendel a kései Mészöly-próza legsikerültebb darabjait elemezve (Szárnyas *lovak, Magyar novella, Bolond utazás, Lesiklás)* arra a következtetésre jut, hogy ez a monumentális freskóteremtő kísérlet befejezetlen maradt, de részeredményei vitathatatlanok. A mű egészének világra nyitottságát, motívum- és színgazdagságát, élmény- és tényanyag kombinatorikáját, a metafizikai többletjelentést hordozó történetek valóságreferenciáját máig nem sikerült meghaladni. Mészöly kaleidoszkópja fényévekre esik a sültrealizmustól; hús-vér, fragmentumaiban is az örök egészet mutatja. Az írók számára épp ezért továbbra is követhető modell, az olvasóknak pedig egyetemes távlatú közép-európai mítosz, a létezés ideológiáktól és eszmei torzításoktól mentes tükre.

Buchlovics Péter

Grendel Lajos
A tények mágiája
Mészöly Miklós időskori prózája
Kalligram

Tiszteletadás az író kései opusa előtt, méltatás, értelmezés és kritikai olvasat. A kései művek első alkalommal válnak körültekintő elemzés tárgyává, amely nem téveszti szem elől az életmű egészét, a szerzői ars poeticát és az irodalomtörténeti összefüggéseket sem. Az értekezés értékes észrevételeket tartalmaz a magyar próza hagyománya, jelenkora, s Mészöly elbeszélőművészetének kapcsolatáról.

Kötve, 96 old., 12x16,5 cm
bolti ár: 160 Sk **kedvezménnyel: 149 Sk**

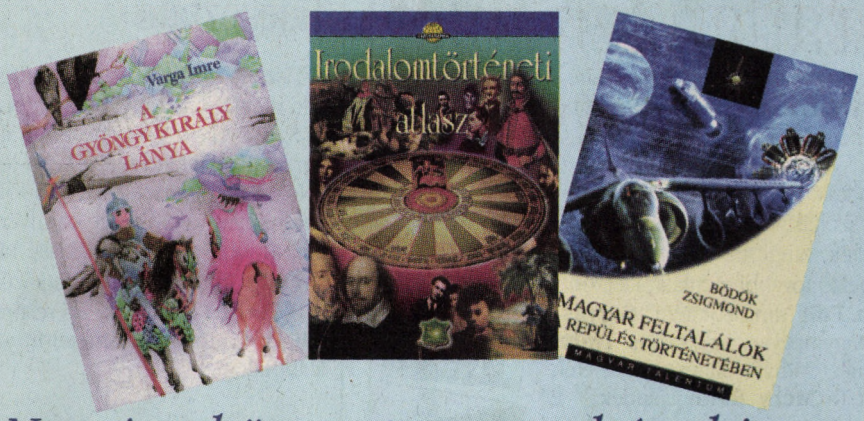

Nyerjen könyvet gyermekének!

Vége az iskolaévnek, nyilván tudja már, milyen bizonyítványt vitt haza gyermeke, unokája, általános iskolás tanuló rokona. Ha jót, azért érdemel könyvet, ha kevésbé jót, kétszeresen van szüksége könyvre. Ráadásul itt a nyár, nem árt ellátni a gyermeket hasznos olvasnivalóval.

Vegyen részt a 6. oldalon meghirdetett, „Június könyvei" versenyben, és tüntesse fel, a három könyv közül melyiket szeretné ajándékba kapni! Az első tíz szavazóra feltétlen rámosolyog a szerencse.

Egyszeri akció!!!

A Kalligram Könyvkiadó nyári ajándékcsomagja!

Tisztelt Könyvbarát! Ha most megrendeli **Grendel Lajos** életműsorozatának trilógiaként is emlegetett három kötetét (Grendel Lajos Művei, új kiadás: **Éleslövészet, Galeri, Áttételek),** akkor a bolti ár helyett (3x150 Sk) mindössze 400 koronát fizet, ráadásul negyedik kötetként ajándékba kapja a szerző legújabb (dedikált), **Nálunk, New Hontban** című regényét.

Megrendelését postázza az alábbi címre:

Vydavateľstvo Kalligram
Staromestská 6/D
P. O. Box 223
810 00 Bratislava 1

Vagy egyszerűen tárcsázza a 02/544 15 028-as telefonszámot.

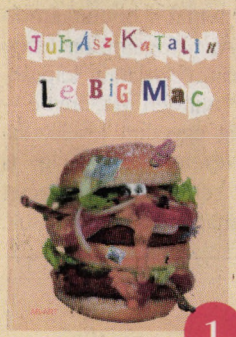

1

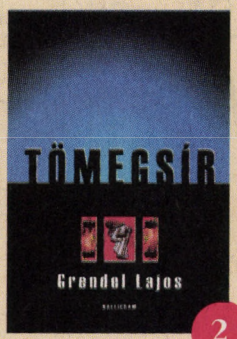

2

3

4

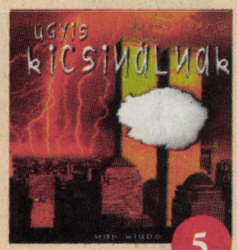

5

Kedves könyvbarátok!

Ha a bemutatott könyvek közül valamelyik elnyerte a tetszésüket, a megjelölt kedvezményes árakon bármelyiket megrendelhetik.

Postacímünk: Vydavateľstvo Kalligram, s. r. o.
Staromestská 6/D P. O. Box 223 810 00 Bratislava 1
Tel./Fax: 00421-2-544 15 028
e-mail: distribucia@kalligram.sk

1000 Sk feletti megrendelés esetén nem számítunk fel postaköltséget (50 Sk).

Könyvtárak és iskolák, figyelem! 1000 Sk feletti megrendelés esetén 25% kedvezményt biztosítunk.

MEGRENDELŐLAP

Szerző(k) és cím(ek): .....

.....

.....

A megrendelő neve: .....

Lakhely, utcanév, ház- és irányítószám: .....

A megrendelés kelte, a megrendelő aláírása: .....

+ Meglepetés: ajándék könyv!

Ha megrendelésének értéke meghaladja az 1000 koronát, a fenti 5 könyv bármelyikét a megvásároltakhoz csomagoljuk!

Ajándékba
a ..... sorszámú könyvet kérem!
A megrendelő aláírása: .....

Tisztelt Olvasó!

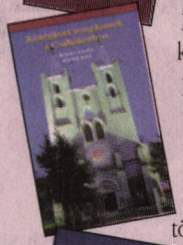

Nagy öröm, hogy új mellékletünkre és játékos versenyeire számtalan levél és megfejtés érkezett. Sajnos, jóval több, mint amennyi a kisorsolható könyv, de azért a megígértnél többet postáztunk.

Megfejtőink közt négyen is akadtak, akik a sok-sok kérdést kivétel nélkül mind megválaszolták, továbbá témát is javasoltak vagy könyvet rendeltek, ranglistát állítottak fel a könyvekből, valamint a Könyvjelző további arculatát illetően is megírták javaslataikat. **Bán Edit** rimaszombati, **Gulyás Péter** őrösi, **Méry Júlia** nagymagyari és **Sajtos Imre** pozsonyi olvasónknak Nemes Mihály Magyar viseletek története című könyvét küldjük (a **Méry Ratio** ajándéka). E külön jutalmon kívül Bán Edit nyerte a Középkori templomok a Csallóközben c. könyvet (**Nap Kiadó**), Gulyás Péter az Irodalmi Szemle, a Kalligram és a Szőrös Kő (a **Madách-Posonium**, a **Kalligram** és az **AB-ART** ajándéka) folyóiratok legújabb számát, Méry Júlia a Kerékkutya c. Győry Attila-regényt (**Kalligram**), Sajtos Imre pedig Vajkai Miklós Saison morte c. regényét (**Nap Kiadó**).

Duba Gyula Halódó parasztvilág című regényét (a **Madách-Posonium** ajándéka) **Magala Kamilla** komáromi olvasónk nyerte, Vajkai Miklós Saison morte című regényét (a **Nap Kiadó** ajándéka) **Turcsányi Gabriella** rimaszécsi olvasónk nyerte, Monoszlóy Dezső Menekülés Szodomából című regényét (az **AB-ART** ajándéka) **Lakó Anna** szilasi olvasónk nyerte.

A „Könyvesboltom" játék nyertesének, **Majer Margit** komáromi olvasónknak a Gondolatokból épült katedrális c. könyvet (**Madách-Posonium Kiadó**) küldjük.

Győry Attila Kerékkutya című regényét (**Kalligram**-ajándék) nyerte **Hornyák János** szolnocskai, **Gányovics Melinda** csallóközkürti, **Pintér Veronika** nyitrai és **Vargha Annamária** tanyi kedves olvasónk.

A könyveket már elküldtük, a nyerteseknek gratulálunk!

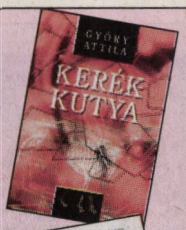

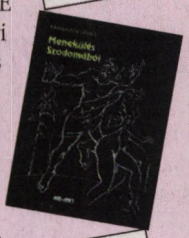

Tájékoztató

Tisztelt vásárlók, megrendelők, megfejtők, könyvbarátok! Az Új Szó szerkesztőségébe és a Kalligram Könyvkiadóba érkező levelek és megrendelések feladóinak túlnyomó többsége könnyen elboldogult a címekkel kissé talán túlzsúfolt májusi Könyvjelzővel. Több olvasónk kérésére mégis fontos megismételni az alábbiakat:

1. Megrendelését a Kalligram Könyvkiadónak címezze! Nem fontos a megrendelőlapot kivágni, a minta alapján megírt levelét is elfogadják, s természetesen ugyanígy járjon el abban az esetben, ha megrendelése nem férne rá a mellékelt űrlapra.

2. Véleményét, megfejtéseit, panaszait és kéréseit a Könyvjelző utolsó oldalának legalján feltüntetett levélcímre, tehát az Új Szónak címezze. Továbbra is javasoljon témát, bemutatandó írót, könyvet, fogalmazza meg fenntartásait, javaslatait, kapcsolódjon be minden versenybe – ehhez elég egyetlen levelezőlapot vagy levelet feladnia, így is annyiszor kerül be a szerencsekerékbe, ahányszor erre jogosult.

Tisztelt Szerkesztőség!

Érdeklődve vettem kezembe az Új Szó Könyvjelző mellékletét. Először a könyvkínálatot tanulmányoztam át, majd a riportokat is. Nagyon tetszett a Vajkai Miklóssal kapcsolatos írás, de legalább ilyen érdekes a Csehy Zoltánnal folytatott beszélgetés is.

Elszomorított viszont, hogy a megnyerhető könyvek között nem szerepel több könyv, például a számomra legérdekesebb, Liszka József: A szlovákiai magyarok néprajza sem. Mivel ennek a könyvnek az ára meglehetősen borsos, sajnos, megvásárolni nem tudom, megnyerni meg nem lehet. Milyen kár!

További munkájukhoz sok sikert és kitartást kívánok, várva a következő Könyvjelzőt.

Tisztelettel: ***(Teljes név és cím)***

Kedves Márta,

Három hírem van: egy jó, egy nagyon jó és a végére még egy jó. A jó hír: minden hónapban kisorsolunk és közlünk egy levelet. Ezúttal Önre mosolygott a szerencse. Nyereménye: **Liszka József** *„Szent képek tisztelete"* című könyve (a **Lilium Aurum** ajándéka). Sajnos, a könyvkiadók nem tudnak kínálatukból minden könyvet ajándékba küldeni, és az olvasók igényei szerint adakozni, hiszen maguk is támogatásra szorulnak, ám Ön a levelével elérte, hogy a Lilium Aurum további rendkívüli árkedvezményt kínál minden egyes vásárlójának, aki a Könyvjelzőből rendeli meg a nevezett lexikont. **A szlovákiai magyarok néprajza** mától kezdve – csak itt – 700 koronáért beszerezhető. Kérem Önt, hasonlítsa össze ezt az ajánlatot (és a mellékletben szereplő többi könyv árajánlatát) bármely más terjesztők ajánlatával, s meglátja, ez valóban nagyon jó hír. Minden jó, ha jó a vége: Mint bizonyára értesült róla, az Új Szó új székházba költözött (a Könyvjelző levélcíme nem változott). Költözködés közben, következtében szabadult fel a Kultúra rovat recenziós példányai közül egy páratlanul értékes könyv, **Erdélyi Zsuzsanna** *Hegyet hágék, lőtőt lépék* (Archaikus népi imádságok, **Kalligram**) c. műve. Fogadja szeretettel a rovat szerkesztőinek ajándékát!

A szerkesztő

KÖNYVJELZŐ
AZ ÚJ SZÓ MELLÉKLETE

Szerkeszti: Csanda Gábor
Levélcím: Könyvjelző, Prievozská 14/A, P. O. Box 49, 824 88 Bratislava

A Könyvjelző a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának támogatásával készül.